

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Prováděcí dokument

[Ralsko, 2022-2025]

[Miroslava Školová]

[červen, 2022]

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

Obsah

1 Představení dokumentu.....	5
1.1. Zařazení plánu a řešení problematiky v rámci územního celku a jeho úřadu.....	6
1.2 Vazba na strategické dokumenty	6
1.3 Program prevence kriminality města Ralsko na období 2023 - 2028	7
1.3.1 Cíle a návrhová opatření Programu prevence kriminality města Ralsko na období 2023 - 2028	7
1.3.2 Cíle a návrhová opatření klíčová pro Prováděcí dokument	9
2 Analytická část	13
2.1 Představení územního celku	13
2.2 Index sociálního vyloučení	13
2.3 Sociálně vyloučené lokality v obci	14
2.4. Sociální vyloučení v obci.....	16
2.4.1 Zaměstnanost.....	16
2.4.2 Zadluženost.....	19
2.4.3 Nepojistné sociální dávky	20
2.4.4 Bydlení	21
2.4.5 Bezpečnost.....	23
2.4.5 Současná řešení prevence kriminality v Ralsku	23
3 Místní síť a její financování	26
3.1 Sociální práce a sociální služby v Ralsku.....	26
3.2 Volnočasové aktivity dětí a mládeže	27
3.3 Vyhodnocení předchozího plánovacího cyklu	27
3.4 Syntetická analýza	30
4 Návrhová část	34
4.1 Vize.....	34
4.2 Cíle a opatření	34
4.2.1 Obecný cíl	34
4.2.2 Specifické cíle a opatření.....	35
5 Implementační část	39
5.1 Role aktérů	39
5.2 Průběžný monitoring a vyhodnocování opatření.....	39
5.3 Analýza rizik a nastavení řízení rizik	40

5.4	Financování plánu sociálního začleňování	41
6	Seznam zdrojů	42
7	Seznam tabulek.....	43
8	Seznam příloh	44

Seznam zkratk

ASZ – Agentura (odbor) pro sociální začleňování

APK – Asistent prevence kriminality

ČR – Česká republika

DP – Domovník preventista

ESIF - Evropské strukturální a investiční fondy

ETHOS - Evropská typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení v prostředí ČR

KPSVL – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

KPSV+ - Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení 2021+

LK – Lokální konzultant

LP – Lokální partnerství

MěÚ – Městský úřad

MKDS - Městské kamerové dohlížecí systémy

MP – Městská policie

ORP - Obce s rozšířenou působností

PČR – Policie České republiky

POÚ - Obec s pověřeným obecním úřadem

PSZ - Plán sociálního začleňování

TAP – Tematický akční plán

SVL – Sociálně vyloučená lokalita

VLS – Vojenské lesy a statky

1 Představení dokumentu

Město Ralsko a Agentura pro sociální začleňování spolupracuje od roku 2015 s cílem řešit ve městě problematiku bezpečnosti a dluhů a na ně napojené problémy se sociálním vyloučením. V rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) ve spolupráci s ASZ úspěšně probíhá projekt, díky kterému ve městě Ralsko působí asistenti prevence kriminality a domovníci preventisté. Je důležité, aby aktivity pokračovaly také v novém programovém období 2021-2027.

Hlavním nástrojem pro činnost Agentury je Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení 2021+ (KPSV 2021+).¹ Podle metodiky KPSV+ je výstupem spolupráce mezi Agenturou a územním celkem Prováděcí dokument, který navazuje na Program prevence kriminality města Ralsko (2023-2028) a je v souladu s obsahem Popisu spolupráce a Memorandem o spolupráci. Zpracovaný Prováděcí dokument umožňuje územnímu celku přístup k prostředkům ESIF vázaným na KPSV+.

Prováděcí dokument řeší problematiku **bezpečnosti a prevence kriminality**. Asistenti prevence kriminality snižují počty spáchaných trestných činů i přestupků v sociálně vyloučených lokalitách, pomáhají předcházet rizikovému jednání, zvyšují pocit bezpečí obyvatel sociálně vyloučených lokalit a přispívají k obecnému pocitu bezpečí. Svým příkladem motivují k zaměstnání osoby dlouhodobě nezaměstnané a obtížně zaměstnatelné. V rámci svého působení na pozicích asistentů prevence kriminality si zvyšují pracovní a sociální kompetence. Domovníci – preventisté dohlížejí na zajištění pořádku ve svěřených bytových domech, dodržování domovního řádu a občanského soužití.

Při řešení bezpečnostní situace a prevence kriminality v SVL je důležitý komplexní přístup založený na zapojení obyvatel těchto lokalit. Proto další průřezovou tematickou oblastí v Prováděcím dokumentu je **Komunitní rozvoj a participace**² - participace občanů na aktivitách ve městě Ralsko, zlepšení stavu občanského soužití, sousedských vztahů, zlepšení pocitu bezpečí a soudržnosti obyvatel v SVL.

¹Jedná se o inovovaný nástroj vládní politiky určený k podpoře územně samosprávných celků a jejich svazků či místních akčních skupin a jejich klíčových partnerů na podporu začleňování sociálně vyloučených obyvatel a prevenci vzniku sociálního vyloučení. Implementaci KPSV 2021+ je pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR), konkrétně jeho odbor (Agentura) pro sociální začleňování a MMR jakožto řídicí orgán, ve spolupráci s Ministerstvem školství a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřadem vlády České republiky.

² Samostatný projekt na komunitní práci dle parametrů připravované výzvy KPSV+ není součástí tohoto Prováděcího dokumentu.

Prováděcí dokument je primárně zaměřen na podporu pozitivních strategií snižující míru sociálního vyloučení v daných oblastech a odstraňování bariér pro bezproblémové soužití obyvatel ve městě Ralsko. Hlavní **cílovou skupinou** jsou proto sociálně vyloučení či sociálním vyloučením ohrožení obyvatelé Ralska. Z cílové skupiny nejsou vyloučeni ani obyvatelé majoritní společnosti, kteří budou do projektu zapojeni v rámci participace.

Do tvorby Prováděcího dokumentu jsou zapojeni kromě lokální konzultantky města Ralsko také René Nesvadba, velitel Městské policie Ralsko a zpracovatel dokumentu Program prevence kriminality města Ralsko 2023-2028. Výzkumnou zprávu pro oblast zaměstnanost, zadluženost a nepojistné sociální dávky vypracovalo Oddělení výzkumů a evaluace ASZ. Odbornou konzultantkou v tematické oblasti bezpečnost a prevence kriminality je Aneta Hudečková, lokální poradkyně ASZ. Odbornou konzultantkou v oblasti komunitní práce je Anita Stanislavová, lokální poradkyně pro oblast komunitní práce a participace ASZ.

Doba platnosti Prováděcího dokumentu je stanovena na 3 roky (2022-2025). Po uplynutí této doby bude nutná revize dokumentu. Prováděcí dokument je strukturován do tří hlavních částí: část analytická, strategická a implementační. Důležitou součástí dokumentu je i finanční plán a místní síť aktérů města Ralsko. Navržená řešení v tomto dokumentu jsou akceptovatelná z hlediska implementace národních politik i z hlediska potřeb územního celku a jeho priorit v dané oblasti a též představují přínos v oblasti sociálního začleňování s pozitivním dopadem na cílovou skupinu.

1.1. Zařazení plánu a řešení problematiky v rámci územního celku a jeho úřadu

Prováděcí dokument je zastřešující strategicko-koncepční dokument se střednědobou platností, který je v součinný se strategickými dokumenty územního celku. Přímo navazuje na Program prevence kriminality města Ralsko 2023-2028 a je v souladu s Komunitním plánem sociálních služeb města Ralsko 2020-2025. Agenda sociálního začleňování spadá zejména pod odbor sociálních věcí a také Městské policie Ralsko, která má v gesci práci s asistenty prevence kriminality a domovníků. Koordinaci a komunikaci aktivit směrem k veřejnosti a voleným zástupcům města zajišťuje starosta Miloslav Tůma.

1.2 Vazba na strategické dokumenty

Prováděcí dokument vzniká v souladu i s dalšími strategickými dokumenty města, Tematickým akčním plánem pro oblast prevence kriminality města Ralsko 2020-2022, který zajišťuje

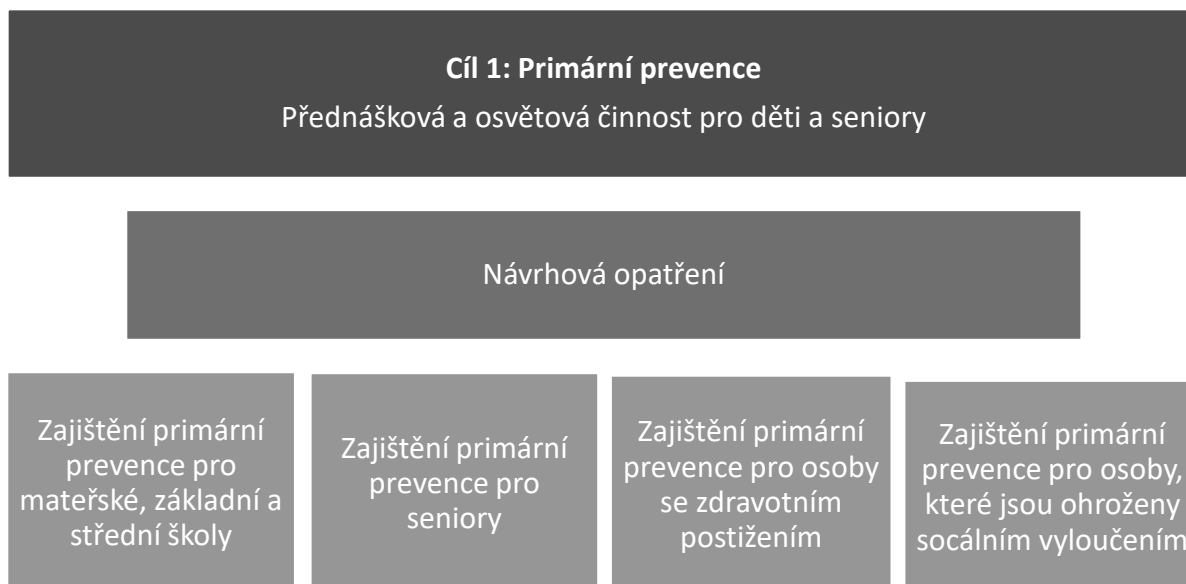
realizaci koncepce dokumentu. Dále vzniká v souladu s Komunitním plánem sociálních služeb města Ralsko na období 2020-2025, Strategickým plánem sociálního začleňování Ralsko 2018-2021. V neposlední řadě je Prováděcí dokument provázán s dokumentem Koncepce prevence kriminality Libereckého kraje na období 2017-2022 a Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022-2027.

1.3 Program prevence kriminality města Ralsko na období 2023 - 2028

Jak již bylo zmíněno, Prováděcí dokument přímo navazuje na Program prevence kriminality města Ralsko 2023-2028, ve kterém se město svými opatřeními zavazuje k omezení sociálního vyloučení a s ním spojených negativních dopadů. Mezi opatření spadá především snižování počtů spáchaných trestných činů a přestupků v sociálně vyloučených lokalitách, zvyšování pocitu bezpečí obyvatel sociálně vyloučených lokalit a přispívání pocitu bezpečí obecně.

Program prevence kriminality na období 2023-2028 se zaměřuje na následující strategické cíle a návrhová opatření:

1.3.1 Cíle a návrhová opatření Programu prevence kriminality města Ralsko na období 2023 - 2028

Zdroj: vlastní zpracování

Cíl 2 – Sekundární prevence

Návrhová opatření

Zajištění sekundární prevence v základních a středních školách

Zajištění zejména prázdninových aktivit pro rizikové děti a mládež

Zajištění sekundární prevence v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením, na rizikových akcích

Zajištění sekundární prevence v místech, kde jsou realizovány sociální služby pro osoby a skupiny osob, u kterých existuje předpoklad k páčání trestné činnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Cíl 3 - Terciální prevence

Návrhová opatření

Zajištění realizace probačních programů

Spolupráce na zajišťování aktivit Probační a mediační služby

Zajištění resocializace drogově závislých osob

Zdroj: vlastní zpracování

Prováděcí dokument vychází z následujících cílů a opatření, která jsou taktéž obsažena v Programu prevence kriminality města Ralsko 2023–2028:

1.3.2 Cíle a návrhová opatření klíčová pro Prováděcí dokument

Cíl 1	Primární prevence – Přednášková a osvětová činnost pro děti a seniory
Popis cíle	Zajistit realizaci potřebných programů primární prevence pro cílové skupiny, zejména pro rodiny, děti, seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením. Programy primární prevence by měly obsahovat témata, jež mají potenciál poučit členy příslušné cílové skupiny o různých rizicích, která je z hlediska trestné činnosti ohrožují, a poskytnout jim informace o možnostech ochrany života, zdraví a majetku před trestnou činností, případně jim zvýšit úroveň právního vědomí v oblasti právních norem týkajících se protiprávního jednání. Součástí této aktivity je i zpracování a distribuce potřebných informačních materiálů vztahujícím se k jednotlivým opatřením.
Navrhované opatření	1.5 Zajištění primární prevence pro osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením
Popis opatření	Realizace programů primární prevence pro osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením, např. osoby bez domova, osoby závislé na omamných a psychotropních látkách, osoby závislé na alkoholu, hracích automatech apod. Dále osoby, které se trvale dostávají do dluhové pasti, nemají zaměstnání nebo jiný zdroj příjmů, jsou ohroženy ztrátou bydlení nebo již o bydlení přišly, osoby, jejichž způsob života v konfliktu se společností, osoby pravomocně odsouzené pro spáchání trestné činnosti, u nichž existuje riziko recidivy apod. Zvyšování úrovně právního vědomí o trestním zákoně a trestných činech vedoucí ke zvýšení vlastní odpovědnosti za jednání a tím k eliminaci vlastní trestné činnosti. Také podpora vzdělávání formálních a neformálních lídrů, kteří své znalosti a zkušenosti přenášejí dále do lokality.
Očekávané dopady	Přednášky nebo jiné individuální aktivity primární prevence poskytnou osobám cílové skupiny takové informace, které jim umožní ochránit sebe před trestnou činností jiných osob, poskytnou jim informace o možnostech ochrany a možnostech řešení. Zároveň

	<p>jim poskytnou informace o trestném činu, o rizicích páchaní trestné činnosti v režimu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Ve spojení s navazující sociální prací jim opatření dopomůže k zajištění přiměřeného bydlení, zaměstnání, případně dosažitelným sociálním dávkám.</p>
Realizátoři	<p>Neziskové organizace zabývající se touto cílovou skupinou, Policie ČR, Městská policie Ralsko, Probační a mediační služba.</p>
Cíl 2	Sekundární prevence
Popis cíle	<p>Zajistit realizaci potřebných programů pro cílové skupiny osob, u kterých je již zjištěno dílčí protiprávní jednání, nebo jsou zjištěny tendence k protiprávnímu jednání, nebo se jedná o takové prostředí, kde lze vznik protiprávního jednání očekávat, např. vyloučené lokality, zjištěné rizikové třídní kolektivy apod. Bude se jednat o takové aktivity, které povedou k narušení latence chování vyjmenovaných skupin osob, k jejich vyhledání, k předcházení možné trestné činnosti, k eliminaci pokračování trestné činnosti a ke vzdělávání v oblasti trestního práva zejména ve vztahu k možným opatřením v případě trestné činnosti (výkon trestu odnětí svobody, další druhy trestů, probační a resocializační programy apod.).</p>
Navrhovaná opatření	2.2 Zajištění zejména prázdninových aktivit pro rizikové děti a mládež
Popis opatření	<p>Realizace aktivit s dětmi, které jsou v péči oddělení sociálně právní ochrany dětí a jsou vyhodnoceny jako rizikové ve vztahu k možné vlastní trestné činnosti. Kromě programů sociálních dovedností a pokračování sociálně rehabilitačních aktivit u ohrožených dětí, zejména v době školních prázdnin, se budou činnosti zaměřovat i na posilování právního vědomí těchto dětí, seznamování s principy trestního práva a s trestně právní odpovědností nezletilých a mladistvých osob.</p>
Očekávané dopady	<p>Děti a mládež budou mít posíleno právní vědomí v oblasti protiprávní činnosti. Zároveň jim budou poskytnuty informace o různých druzích trestné činnosti, kterého by se mohly svým jednáním dopustit. Vyhodnocení aktivity bude sloužit k nastavení individuální práce se zúčastněnými dětmi pro další období ze strany oddělení sociálně právní ochrany dětí.</p>

Realizátoři	Orgán sociálně právní ochrany dětí, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Ralsko.
Navrhovaná opatření	2.3 Zajištění sekundární prevence v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením, na rizikových akcích
Popis opatření	Realizace aktivit sekundární prevence zejména v místech, kde se ve městě vyskytují sociálně vyloučené lokality nebo lokality ohrožené sociálním vyloučením. Aktivity mohou být zaměřeny např. na projekt Asistent prevence kriminality, Domovník, případně obdobně zaměřenou činnost. Dále se jedná o opatření při akcích, které jsou vyhodnoceny z hlediska bezpečnostní situace jako rizikové (např. sportovní utkání apod.). Opatření je také charakteristické zvýšenou činností v agendě sociální práce a v registrovaných službách sociální prevence. Musejí být zaměřeny na eliminaci všech zjištěných rizik, která se v konkrétní lokalitě nebo situaci budou vyskytovat, a které mohou vést k riziku vzniku trestné činnosti přímo v lokalitě nebo ze strany osob tam bydlících. Součástí jsou i aktivity zajištěné formou informování cílové skupiny osob v oblasti seznámení s trestním právem a trestně právní odpovědností.
Očekávané dopady	V popsanych rizikových lokalitách budou vytvořeny předpoklady pro eliminaci rozvoje trestné činnosti, bude lépe ochráněn život, zdraví a majetek potencionálních obětí trestné činnosti, rizikovým osobám budou prostřednictvím sociální práce nebo za využití sociálního poradenství, služeb sociální prevence nebo péče, vytvořeny podmínky pro řešení jejich nepříznivé sociální situace, která může být determinantem jejich protiprávního jednání.
Realizátoři	Město Ralsko, Správní odbor MÚ Mimoň oddělení rodiny a sociálních záležitostí, orgán sociálně právní ochrany dětí, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Mimoň.
Navrhovaná opatření	2.4 Zajištění sekundární prevence v místech, kde jsou realizovány sociální služby pro osoby a skupiny osob, u kterých existuje předpoklad k páčání trestné činnosti
Popis opatření	Opatření je směřováno do těch částí města, kde jsou realizovány sociální služby určené pro osoby, které je možno považovat z hlediska bezpečnostní situace za rizikové s ohledem na možné páčání protiprávní činnosti, a to jak přestupkového charakteru

	(drobné výtržnosti na veřejnosti, narušování občanského soužití apod.), nebo trestné činnosti (výtržnictví, krádeže, loupeže apod.). Jedná se zpravidla o osoby, které mají nedostatek finančních prostředků, jsou často závislé na systému pomoci v hmotné nouzi, nemají zaměstnání, často rezignovali na svoje společenské postavení nebo byly v minulosti trestně stíhány.
Očekávané dopady	Hlavním dopadem komplexu možných preventivních opatření je ochrana ostatních občanů města, kteří v uvedených popsanych lokalitách žijí, před protiprávním jednáním. Dalším možným dopadem je prostřednictvím sociální práce za využití sítě sociálních služeb a systému sociálního bydlení města stabilizovat sociální situaci těchto osob a poskytnout jim pomoc a podporu při řešení jejich nepříznivé sociální situace.
Realizátoři	Orgán sociálně právní ochrany dětí, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Ralsko.
Navrhovaná opatření	2.5 Zajištění propojení členů komunity a její zapojení do života města, zlepšení sousedského soužití a vzájemného porozumění
Popis opatření	Cílem je zapojení veřejnosti a osob ze SVL do života města, společné hledání řešení ke zlepšení občanského soužití v obci a snížení výskytu sporů mezi obyvateli, kultivace prostředí, snížení sociálního napětí.
Očekávané dopady	Prostřednictvím aktivit sekundární prevence dojde ke zlepšení stavu občanského soužití, sousedských vztahů, také zlepšení pocitu bezpečí ve městě obecně a soudržnosti obyvatel v SVL.
Realizátoři	Orgán sociálně právní ochrany dětí, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Ralsko.

Zdroj: vlastní zpracování

2 Analytická část

2.1 Představení územního celku

Město Ralsko s 2114 obyvateli je správním obvodem ORP Česká Lípa a správním obvodem POÚ Mimoň a je tvořeno devíti obecními částmi Kuřívody, Dolní Krupá, Náhlov, Ploužnice, Hvězdov, Boreček, Hradčany, Jabloneček a Svěbořice. Spádové území města Ralsko má celkovou rozlohu 17 023 ha (5 procent z rozlohy celého Libereckého kraje), z větší části tvořenou bývalým vojenským prostorem, který je překážkou v dostupnosti jednotlivých městských částí – např. městská část Náhlov je od správního centra v Kuřívoděch vzdálena 30 kilometrů (ale od města Osečná jen 5 km), neboť je nutno objíždět bývalý vojenský prostor (oficiálně neprůjezdný), a část Ploužnice je od správního centra vzdálena 7 km (od Mimoně 4 km). Více než 75% obyvatelstva je koncentrováno ve dvou největších sídlech (Kuřívody, Ploužnice), kde jsou soustředěny také některé služby. Zásadním socioekonomickým problémem jsou důsledky historického vývoje – využívání území pro vojenské účely, zánik nebo obnovování některých téměř zaniklých sídel, nesourodé a nepůvodní obyvatelstvo atd. S tím souvisí poměrně vysoká míra sociálního vyloučení obyvatelstva v Ralsku. Především se jedná o části Náhlov a Ploužnice. Příčinou je především izolace či odloučenost jednotlivých lokalit, výrazná stopa v charakteru zástavby a infrastruktury, která po několik desetiletí (od konce 2. světové války do začátku 90. let 20. století) sloužila jako součást vojenského prostoru, nízká občanská vybavenost a poměrně komplikovaná dostupnost pracovních příležitostí, sociálního a dalšího vyžití a především prostorová segregace sociálně slabých osob a rodin v těchto lokalitách.

2.2 Index sociálního vyloučení

Index sociálního vyloučení umožňuje na základě administrativních dat srovnání míry sociálního vyloučení mezi různými lokalitami a také sledování změn rozsahu sociálního vyloučení v čase. Index také slouží jako zdroj aktuálních informací potřebných pro návrhy sociálních politik, jejich realizaci a monitoring. Do tvorby indexu se promítá pět indikátorů – **počet příjemců příspěvku na živobytí, počet příjemců příspěvku na bydlení, počet osob v exekuci, počet dlouhodobě nezaměstnaných osob a počet předčasných odchodů ze systému vzdělávání.** Důležitou roli hraje také takzvaná prostorová segregace, kdy mají lidé ve svém bydlišti zhoršený přístup k veřejným službám nebo k možnostem pracovního uplatnění. Uvedené indikátory se meziročně aktualizují po obdržení výchozích dat od odpovědných institucí.

Město Ralsko mělo index sociálního vyloučení za rok **2018 na hodnotě 10**, v roce **2019 došlo ke zvýšení na hodnotu 12**, v roce **2020 byl index na hodnotě 14** a v roce 2021 **klesl na hodnotu 13**. Obec tak již spadá do čtvrté kategorie, indikující nejvyšší zatížení sociálním vyloučením.

2.3 Sociálně vyloučené lokality v obci

Za sociální vyloučení považujeme proces, během kterého jsou jednotlivci či celé skupiny vytěsňovány na okraj společnosti a je jim ztížen či omezen přístup ke zdrojům a příležitostem, které jsou běžně dostupné ostatním členům společnosti. Mezi tyto zdroje je řazeno především zaměstnání, bydlení, sociální ochrana, zdravotní péče a vzdělání. Proces sociálního vyloučení se vždy dotýká celé společnosti, jedním z jeho negativních rysů je trvalé narušování společenské soudržnosti. Za takové lokality se považuje především část Náhlov a Ploužnice.

Ploužnice

Jedná se o panelové sídliště v bývalém vojenském prostoru vybudované sovětskou armádou. V lokalitě jsou obývány 4 panelové domy ve vlastnictví města Mimoň, 2 panelové domy ve vlastnictví města Ralsko a dalších 8 chátrajících neobydlených domů (tzv. urbexy) v majetku soukromých vlastníků. Obyvateli Ploužnice jsou z velké části Romové (někteří) původem z centra nedaleké Mimoně, kteří se sem přistěhovali zejména kvůli nižším cenám za nájemné. Žijí zde však i někteří cizinci, zejména Ukrajinci, či Mongolové. Někteří z těchto obyvatel využili nabídky levnějšího bydlení z důvodu finančních potíží, exekucí a insolvencí. Nižší nájemné je atraktivní např. i pro seniory z okolních obcí.

Foto č. 1: Sídlíště v Ploužnici, domy v majetku měst Ralsko, Mimoň a tzv. urbexy (zdroj: Peter Charvát, 2020)

Náhlov

Sociálně vyloučenou lokalitu zde tvoří 6 bytových domů v soukromém vlastnictví mnoha osob a několika rodinných domů. Obyvateli bytových jednotek jsou převážně Romové. Původními

obyvateli Náhlova byly především zaměstnanci státního podniku Vojenských lesů a statků (VLS). Část obyvatel se přistěhovala v souvislosti s povodněmi v roce 2002 z oblasti Mělnicka. Podobně jako v místní části Plouznice, i zde funguje lokální migrace v rámci příbuzenských sítí a okolních obcí. Majiteli bytových jednotek a jednotlivých bytů jsou soukromí vlastníci, kteří byty pronajímají. Výše nájemného se liší dle majitele, stavu bytu (domu), ale i přístupu majitelů k jednotlivým nájemníkům. Ceny nájmu však postupně rostou. Liší se i délka trvání nájemních smluv, které nejsou na neurčito a periodicky se obnovují, extrémním případem je nájemník, kterému již několik let majitelka bytu obnovuje smlouvu každý měsíc. V porovnání s Plouznicí je nájemné v bytech s topením na tuhá paliva v prostorově odlehlejší oblasti, výrazně vyšší. Některé z domů jsou průběžně majiteli rekonstruovány. V některých bytech si jejich obyvatelé naopak provádějí drobné opravy na vlastní náklady sami.

Foto č. 2: Bytové domy v Náhlově (zdroj: Peter Charvát, 2020)

Bytové domy v Náhlově i Plouznici spojuje, že už při svém vzniku nebyly budovány jako standardní rezidenční oblasti. Náhlovské bytovky sloužily (mnohdy sezónním) pracovníkům VLS, domy v Plouznici byly sídlištěm zbudovaným pro příslušníky Sovětské armády. Existuje zde nebezpečí vyplývající z koncentrace většího množství lidí, bez potřebné infrastruktury a sociálních vazeb k místu bydliště. Prostorovou segregaci v Ralsku do jisté míry prohlubuje i vzdálenost jednotlivých místních částí. Z Kuřívod do Náhlova je to skoro půl hodinu autem a jsou obyvatelé, kteří vzdálenější městské části prakticky neznají. Obě lokality se potýkají s nedostatečnou občanskou infrastrukturou. V Náhlově není obchod, v Plouznici je na bezmála tisíc obyvatel pouze malá večerka. Jednotlivé části Ralska jsou ve skutečnosti vázány na jiné obce v okolí. Náhlovští např. využívají některých služeb v Osečné (včetně základní školy), na Úřad práce potom jezdí 20 km do Mimoně, přestože mají blíže Český Dub. Plouzničtí jezdí k lékaři, za nákupy, práci a do školy do necelé 3 kilometry vzdálené Mimoně a Kuřívody s Městským úřadem jsou vzdálené 7 km. Mnozí pracující z Plouznice pro dojezd do zaměstnání využívají firemní svozy. Obyvatelé Plouznice, Náhlova i Mimoně jsou přes výše uvedené, vzájemně propojeni sociálními kontakty a rodinnými vztahy. Na základě těchto

vztahů, doporučení známých a rodinných příslušníků, mnohdy funguje i migrace v rámci Ralska a okolních obcí.

2.4. Sociální vyloučení v obci

Míru sociálního vyloučení v obcích lze mimo jiné vyjádřit prostřednictvím měřitelných indikátorů ukazujících například výplatu nepojistných sociálních dávek, počtem exekucí nebo podílem uchazečů o zaměstnání. Zkreslujícím faktorem při použití těchto dat může být skutečnost, že ne všichni z obyvatel dané obce (lokality) jsou trvale hlášeni v místě skutečného pobytu. V případě Ralska se tak do některých z níže uvedených statistik nedostali např. někteří obyvatelé Plouznice – cizí státní příslušníci nebo lidé v tzv. černých pronájmech.

2.4.1 Zaměstnanost

V březnu 2022 evidovaly úřady práce v Libereckém kraji 11 141 neumístěných uchazečů o zaměstnání, což je o 340 osob (3 %) méně než na konci února 2022. Většinu uchazečů tvořily ženy (53,2 %). Podíl osob se zdravotním postižením mezi uchazeči o zaměstnání dosáhl 14,9 %, absolventů a mladistvých 5,1 % nezaměstnaných. Za dosažitelné uchazeče ve věku 15-64 let bylo označeno 9 837 osob (88,3 % z celkového počtu nezaměstnaných). Podpora v nezaměstnanosti byla vyplacena 3 945 uchazečům (35,4 % všech uchazečů) a jejich průměrná výše dosáhla 8 732 Kč, což bylo o 399 Kč méně, než činí republikový průměr (9 131 Kč). Průměrný věk uchazečů o zaměstnání dosáhl 43,2 let.

Podíl nezaměstnaných osob dosáhl ke konci března 2022 v Libereckém kraji hodnoty 3,54 %, oproti únoru 2022 klesl o 0,11 p. b. V meziročním srovnání nezaměstnanost klesla o 0,83 p. b. Nezaměstnanost v tomto kraji převýšila celorepublikový průměr o 0,16 p. b. a mezi kraji byla 5. nejvyšší. Nejnižší podíl nezaměstnaných byl v Pardubickém kraji (2,41 %), nejvyšší pak v Ústeckém kraji (5,21 %).

Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob dosáhl v rámci okresů Libereckého kraje v okrese Semily, který činil 4,02 %, za ním následoval okres Jablonec nad Nisou (3,83 %), Liberec (3,58 %), a nejnižší podíl byl v okrese Česká Lípa (2,90 %)³.

Z hlediska podílu nezaměstnaných osob byly v okrese Česká Lípa mezi jednotlivými obcemi výrazné rozdíly, které se v březnu 2022 pohybovaly od 0,0 % do 11,4 %. Nejvyšší hodnota byla zaznamenána v obci Tuháň (11,4 %) se 166 obyvateli v produktivním věku, naopak nejméně (0,0 %) byla zaznamenána v obci Kvítkov se 145 obyvateli. V obcích, které mají více

³ Uvedené údaje v odstavci vycházejí z dat ČSÚ k 31.3.2021 dostupných zde: [Nezaměstnanost v Libereckém kraji v březnu 2022 podruhé za sebou poklesla | ČSÚ v Liberci \(czso.cz\)](#)

než 1 000 obyvatel v produktivním věku, byl nejvyšší podíl nezaměstnaných v obci Dubá (5,4 %), Doksy (5,4 %) a Ralsko, kde podíl nezaměstnanosti činil 3,9 %⁴.

Tabulka 1 Vývoj podílu nezaměstnaných v Ralsku v letech 2015–2022 (v %)

Podíl nezaměstnaných osob v Ralsku (v %)							
31.3.2015	31.3.2016	31.3.2017	31.3.2018	31.3.2019	31.3.2020	31.3.2021	31.3.2022
10	4,7	4,2	2,2	1,8	2,3	4,0	3,9

Zdroj: Portál MPSV

Podle statistiky nezaměstnanosti poskytované Ministerstvem práce a sociálních věcí bylo v březnu 2022 v Ralsku evidováno 72 uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let, z toho 56 dosažitelných uchazečů, tedy těch, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání. Tito uchazeči tvořili 3,9 % z celkového počtu obyvatelstva ve městě ve věku 15-64 let, který činil 1 427 osob. Z celkového počtu 72 uchazečů bylo 69 % žen (50 osob) a 31 % mužů (22 osob). V tabulce níže je zaznamenán vývoj počtu uchazečů o zaměstnání podle délky evidence mezi lety 2016 až 2021 a vychází z dat poskytnutých Generálním ředitelstvím Úřadu práce České republiky (dále také „GŘ ÚP ČR“). Z dat je zřejmé, že se během těchto let proměňoval, jak celkový počet evidovaných uchazečů o zaměstnání, tak počet uchazečů, kteří jsou v evidenci nad 12 měsíců. Zatímco v roce 2018 došlo k poklesu dlouhodobě evidovaných uchazečů, od roku 2019 se začal jejich počet opět zvyšovat. K březnu 2022 činil počet dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání 24 osob, tedy o tři více než v prosinci 2021, a jejich podíl z celkového počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání činil 33 %.

⁴ Údaje jsou zveřejněné na Portálu MPSV [Vizualizace \(mps.v.cz\)](https://vizualizace.mpsv.cz)

Tabulka 2 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v Ralsku v letech 2016–2021, tříděno dle délky v evidenci

	Počet uchazečů o zaměstnání v Ralsku					
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Počet evidovaných UoZ	73	44	39	47	76	63
Počet evidovaných UoZ – v evidenci nad	14	19	6	8	16	21
Podíl evidovaných UoZ – v evidenci nad 12 měsíců	19 %	43 %	15 %	17 %	21 %	33 %

Zdroj: GŘ ÚP ČR

V tabulce níže je zaznamenán poměr mužů a žen evidovaných ke konci března 2022 podle délky evidence. Z uchazečů, kteří byli v evidenci více než 6 měsíců, tvořilo 74 % žen (25 osob) a 26 % mužů (9 osob). Z uchazečů evidovaných déle než 12 měsíců bylo 75 % žen (25 osob) a 25 % mužů (6 osob). Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání bylo 33,3 % uchazečů v evidenci úřadu práce déle než rok.

Tabulka 3 Evidování uchazeči o zaměstnání v Ralsku v evidenci více než 6 měsíců/12 měsíců – dle pohlaví (březen 2022)

	Muži	Ženy	Celkem
V evidenci více než 6 měsíců	9	25	34
V evidenci více než 1 rok	6	18	24

Zdroj: GŘ ÚP ČR

Z pohledu vzdělanostní struktury evidovaných uchazečů o zaměstnání byli ke konci března 2022 v celkovém počtu evidovaných uchazečů nejvíce zastoupeni lidé se základním vzděláním (67 %, 48 osob). Následovali vyučení (19 %, 14 osob) a lidé s maturitou (6 %, 4 osoby). Podíl žen se základním vzděláním na celkovém počtu evidovaných uchazečů činil 53 %, podíl vyučených žen byl 8 % a podíl žen s maturitou 1 %.

Tabulka 4 Evidování uchazeči o zaměstnání v Ralsku podle dosaženého vzdělání k 31.3.2022

	Celkem uchazečů	Muži	Ženy
Základní vzdělání	48	10	38
Vyučení	14	8	6
S maturitou	4	3	1

Zdroj: GR ÚP ČR

Z dat dále vyplývá, že k 31. 3. 2022 byl mezi uchazeči o zaměstnání jeden mladiství ve věku 17 let a méně. V Libereckém kraji bylo ke konci roku 2021 k dispozici 9 143 volných pracovních míst, v březnu 2022 se jejich počet zvýšil na 9 773 míst. Z celkového počtu volných pracovních míst připadalo ke konci března pro osoby se zdravotním postižením 549 míst (5,6 %), pro absolventy a mladistvé bylo určeno 2 093 míst (21,5 %). Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 1,14 % uchazečů o zaměstnání, což bylo o 0,44 uchazeče více než v průměru za Českou republiku, kde připadalo 0,70 uchazeče na jedno volné pracovní místo. V porovnání jednotlivých krajů České republiky, byl ukazatel v Libereckém kraji 5. nejvyšší. Nejnižší hodnota byla v Praze (0,24 uchazečů) a nejvyšší hodnota byla v Moravskoslezském kraji (2,74 uchazečů). V rámci okresů Libereckého kraje nejméně uchazečů na jedno volné pracovní místo připadalo v okrese Liberec (0,80 uchazečů), nejvíce pak v okrese Česká Lípa (2,07 uchazečů)⁵.

2.4.2 Zadluženost

V tabulkách níže je zobrazený přehled podílu osob v exekuci spolu s celkovým počtem exekucí v Ralsku, ORP Česká Lípa a Libereckém kraji. V roce 2017 a 2019⁶ byl podíl osob v exekuci a podíl osob s 10 a více exekucemi v Ralsku vyšší než v ORP Česká Lípa a v Libereckém kraji. Kromě toho, v roce 2019 v porovnání s rokem 2017 došlo v Ralsku ke zvýšení celkového počtu exekucí - podílů osob v exekuci a podílu osob s 10 a více exekucemi. V roce 2017 bylo v Ralsku celkem 387 osob v exekuci, celkový počet exekucí činil 2 253 exekucí a průměrný počet exekucí na osobu byl tedy 5,8. V roce 2019 se zvýšil počet osob

⁵ Uvedené údaje v odstavci vycházejí z dat ČSÚ k 31. 12. 2021 dostupných zde: [Nezaměstnanost se na konci roku 2021 po čtyřměsíčním klesání zvýšila | ČSÚ v Liberci \(czso.cz\)](#) a dále z dat ČSÚ k 31. 3. 2021 dostupných zde: [Nezaměstnanost v Libereckém kraji v březnu 2022 podruhé za sebou poklesla | ČSÚ v Liberci \(czso.cz\)](#)

⁶ Za rok 2019 jsou data v Mapě exekucí z 20.4.2020

v exekuci na 555 osob, celkový počet exekucí činil 3 671 exekucí a průměrný počet exekucí na osobu byl 6,6⁷.

Tabulka 5 Přehled podílu osob v exekuci a počtu exekucí k 31.12.2017 v Ralsku, ORP Česká Lípa a v Libereckém kraji

	Ralsko	ORP Česká Lípa	Liberecký kraj
Podíl osob v exekuci	22,61 %	16,14 %	12,13 %
Celkový počet exekucí	2 253	55 681	234 298
Podíl dětí a mladistvých v exekuci	0 %	0 %	0 %
Podíl osob 18-29 let v exekuci	14 %	14 %	14 %
Podíl seniorů (65+ let) v exekuci	7 %	7 %	7 %
Podíl osob s 10 a více exekucemi	22 %	17 %	16 %

Zdroj: Mapa exekucí

Tabulka 6 Přehled podílu osob exekuci a počtu exekucí k 20.4.2020 v Ralsku, ORP Česká Lípa a v Libereckém kraji

	Ralsko	ORP Česká Lípa	Liberecký kraj
Podíl osob v exekuci	31,97 %	13,85 %	10,56 %
Celkový počet exekucí	3 671	51 784	226 237
Podíl dětí a mladistvých v exekuci	0 %	0 %	0 %
Podíl osob 18-29 let v exekuci	14 %	12 %	12 %
Podíl seniorů (65+ let) v exekuci	9 %	8 %	8 %
Podíl osob s 10 a více exekucemi	26 %	20 %	20 %

Zdroj: Mapa exekucí

2.4.3 Nepojistné sociální dávky

Tabulka níže ukazuje podíl příjemců nepojistných sociálních dávek za obec Ralsko, ORP Česká Lípa, Liberecký kraj a ČR. Město Ralsko, kromě příspěvku na péči v letech 2018 a 2020, převyšuje procentuálně podíl ve všech zobrazených hodnotách.

Tabulka 7 Podíl příjemců nepojistných sociálních dávek v přepočtu na obyvatelstvo za roky 2016, 2019 a 2020

Procentuální podíl příjemců nepojistných sociálních dávek v průměrném měsíci roku 2016 (přepočten na obyvatelstvo 15+ let, u dávek PnP vztaheno k celé populaci)				
	Ralsko	ORP Česká Lípa	Liberecký kraj	ČR
Příspěvek na bydlení (PnB)	5,28	3,09	3,07	2,48
Příspěvek na živobytí (PnŽ)	3,37	1,58	1,59	1,40
Doplatek na bydlení (DnB)	2,00	0,91	0,75	0,72

⁷ Údaje vycházejí z Mapy exekucí [Mapa exekucí \(mapaexekuci.cz\)](http://mapaexekuci.cz)

Příspěvek na péči (PnP)	3,08	2,92	3,39	3,26
Procentuální podíl příjemců nepojistných sociálních dávek v průměrném měsíci roku 2018 (přepočteno na obyvatelstvo 15+ let, u dávek PnP vztaženo k celé populaci)				
	Ralsko	ORP Česká Lípa	Liberecký kraj	ČR
Příspěvek na bydlení (PnB)	4,08	2,57	2,49	2,07
Příspěvek na živobytí (PnŽ)	1,66	0,91	0,95	0,88
Doplatek na bydlení (DnB)	1,06	0,54	0,47	0,46
Příspěvek na péči (PnP)	3,33	2,97	3,48	3,38
Procentuální podíl příjemců nepojistných sociálních dávek v průměrném měsíci roku 2019 (přepočteno na obyvatelstvo 15+ let, u dávek PnP vztaženo k celé populaci)				
	Ralsko	ORP Česká Lípa	Liberecký kraj	ČR
Příspěvek na bydlení (PnB)	3,65	2,23	2,19	1,83
Příspěvek na živobytí (PnŽ)	1,38	0,69	0,71	0,70
Doplatek na bydlení (DnB)	0,73	0,44	0,38	0,37
Příspěvek na péči (PnP)	-	-	-	-
Procentuální podíl příjemců nepojistných sociálních dávek v průměrném měsíci roku 2020 (přepočteno na obyvatelstvo 15+ let, u dávek PnP vztaženo k celé populaci)				
	Ralsko	ORP Česká Lípa	Liberecký kraj	ČR
Příspěvek na bydlení (PnB)	3,45	2,09	2,04	1,72
Příspěvek na živobytí (PnŽ)	1,57	0,69	0,70	0,69
Doplatek na bydlení (DnB)	0,83	0,44	0,38	0,36
Příspěvek na péči (PnP)	2,97	3,01	3,57	3,42
Procentuální podíl příjemců nepojistných sociálních dávek v průměrném měsíci roku 2021 (přepočteno na obyvatelstvo 15+ let, u dávek PnP vztaženo k celé populaci)				
	Ralsko	ORP Česká Lípa	Liberecký kraj	ČR
Příspěvek na bydlení (PnB)	3,43	1,94	1,91	1,65
Příspěvek na živobytí (PnŽ)	1,54	0,67	0,75	0,73
Doplatek na bydlení (DnB)	0,85	0,42	0,42	0,39
Příspěvek na péči (PnP)	2,86	2,96	3,53	3,39

Zdroj: MPSV

2.4.4 Bydlení

Zajištění bydlení jako základní životní potřeby je nezbytnou součástí sociálního začleňování. Dlouhodobý život v nestabilním a nejistém ubytování (azylové domy, ubytovny, byty s krátkou nájemní smlouvou) nebo v nedůstojných podmínkách (přeplněné nebo jinak závadové byty) snižuje účinnost dalších aktivit sociálního začleňování.

Město se potýká s nedostatkem městských bytů, chybí bytové kapacity pro specifické skupiny obyvatel. Ve městě není dostatečně zajištěna sociální práce s osobami v substandardních formách bydlení. Za problematické se považuje i skutečnost, že čtyři bytovky v Plouznici vlastní město Mimoň. Je potřeba, aby se navázala intenzivnější pravidelná spolupráce: výměna informací, spolurozhodování o přidělování bytů, sjednocení pravidel apod.

Tabulka 8 Bytová situace ve městě Ralsko

Celkový počet bytů ve městě	445
Byty ve vlastnictví města	442
Neobsazené byty ve městě	12
Počet osob/byt	1 až 4
Bytová politika města	Převažuje nájemní bydlení
Bariéry pro žadatele o městské bydlení	Bezdlužnost, bezúhonnost
Osoby v bytové nouzi	27 bytů, jedná se celkem o 74 osob
Soukromé byty	3
Ubytovny a substandardní ubytování	1 ubytovna
Sociální práce / Pobytové služby sociální prevence	Ano/ bez pobytových služeb
Nejnáléhavější problémy k řešení z pohledu vedení obce	Nízká možnost ovlivňovat situaci s nájemním bydlením v SVL Plouznice, kde více než dvě třetiny bytů vlastní sousední město

Zdroj: Správa bytů MěÚ Ralsko a ÚP Mimoň.

Níže v popisu osob v bytové nouzi vycházíme z typologie ETHOS.⁸ Typologie ETHOS terminologicky kategorizuje situace bezdomovství a vyloučení z bydlení a slouží k lepší orientaci v problematice bytové nouze a vyloučení z bydlení na místní a státní úrovni.

Tabulka 9: Osoby v bytové nouzi

Kategorie	Životní situace	Počet osob
Bez střechy	Osoby přežívající venku nebo v noclehárně	Aktuálně 3 osoby – rodina s jedním dítětem, nejsou občany Ralska
Bez bytu	Osoby v ubytovnách, azylových domech, zařízení pro děti, věznice a vazební věznice	0 osob
Nejisté bydlení	Nejistě, přechodné bydlení, domácí násilí	Není nám známo
Nevyhovující bydlení	Provizorní, nevhodné, přelidněné bydlení (lokality sociálního vyloučení)	Není nám známo
Celkem	V bytové nouzi	Nelze relevantně odhadnout

Zdroj: Správa bytů MěÚ Ralsko a ÚP Mimoň.

⁸ Evropská typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení v prostředí ČR. Více info na internetovém odkazu: cz_8621229557703714801.pdf (feantsa.org)

2.4.5 Bezpečnost

Sociálně vyloučené lokality jsou obecně spojeny s vyšší mírou kriminality než je celorepublikový průměr. Příčinou tohoto stavu je především koncentrovaný výskyt jevů, které souvisí s životem v sociálním vyloučení. Těmito jevy jsou například: chudoba, zadlužení, nedostatek příležitostí k uplatnění v běžném životě nebo závislosti (gambling, alkohol, drogy).

Kriminalita v sociálně vyloučené lokalitě má často svou specifickou podobu. Nejčastěji si ji můžeme představit jako pyramidu, na jejímž vrcholu stojí ti, kteří zneužívají složité životní situace lidí žijících v sociálním vyloučení. Jde o lichváře, drogové dealery, podvodníky, kuplíře. Většina obyvatel sociálně vyloučených lokalit pak bývají oběťmi trestné činnosti těchto osob. Specifikem je, že tato kriminalita je často latentní a zůstává skrytá i před zraky policie. Velká část zločinů (především krádeže) se proto děje jako důsledek jiných zločinů – shánění peněz na splácení úroků pro lichváře, pro drogové dealery na hrací automaty. Obyvatelé sociálně vyloučených lokalit mají obecně nízké právní vědomí a nízkou důvěru v instituce (včetně policistů a soudů). Řada sociopatologických jevů, které mohou být příčinou kriminality – jako alkoholismus nebo týrání žen a dětí – se objevuje přímo v rodinách. Obyvatelé sociálně vyloučených lokalit jsou zároveň jedním z cílů nenávistných projevů příznivců krajní pravice, jsou ohroženi i případnými fyzickými útoky a jinými druhy násilí z nenávisti.

Přesto již existuje řada opatření, která i na úrovni města či obce mohou výrazně přispět ke zlepšení bezpečnostní situace v sociálně vyloučené lokalitě. Jsou to například úspěšná bezpečnostní opatření asistent pro jednání s policií a dalšími úřady, možnost uzavírání koordinačních dohod nebo možnost řešit bezpečnostní otázky na úrovni komunikačních platform, do kterých se zapojí většina relevantních subjektů. Velký význam mají i preventivní programy a dostatečná nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež ze sociálně vyloučených lokalit.

2.4.5 Současná řešení prevence kriminality v Ralsku

Asistenty prevence kriminality a domovníci preventisté

Od 1. 9. 2020 do 30. 6. 2022 byl realizován projekt Komplexní řešení problematiky sociálně patologických jevů. V Ralsku působili čtyři asistenti prevence kriminality a čtyři domovníci-preventisté. Jejich cílem bylo snížení počtu spáchaných trestných činů i přestupků v sociálně vyloučených lokalitách; předcházení rizikového jednání; zvýšení pocitu bezpečí obyvatel sociálně vyloučených lokalit i pocitu bezpečí obecně; zajištění vymahatelnosti práva a posílení subjektů garantujících dodržování práva jako je veřejná správa, Policie ČR a obecní policie; motivace k zaměstnání pro osoby dlouhodobě nezaměstnané a obtížně zaměstnatelné;

zvýšení pracovních a sociálních kompetencí; zvýšení vzdělání a zajištění praxe a zaměstnanosti. Domovníci-preventisté především dohlíželi na zajištění pořádku ve svěřených bytových domech, dodržování domovního řádu a občanského soužití.

Městská policie Ralsko

Městská policie Ralsko vykonává činnosti na základě zákona č. 553/1991 Sb., přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení, provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci a v neposlední řadě se podílí na prevenci kriminality v obci. Činnosti městské policie je postavena na principech „community policing“, tedy policejní práci orientované na spolupráci s veřejností, resp. přiblížení problematiky bezpečnosti a prevence kriminality veřejnosti a její aktivizace. Městská policie úzce spolupracuje s Policií České republiky a orgány města Ralsko. Městská policie mimo činností přímo spjatých s ochranou místních záležitostí veřejného pořádku provádí i preventivní aktivity zaměřené na předcházení patologickým jevům. To vše je motivováno snahou „přiblížit se lidem“ tak, aby městská policie byla vnímána jako organizace, která mimo represivní úlohy plní také úlohu aktivní spolupráce s veřejností.

Strážníci městské policie se aktivně podílejí na organizaci a realizaci preventivních projektů města v oblasti kriminality. Velitel městské policie je vyškolen k provádění přednáškové činnosti na školách, v klubu seniorů či v jiných neziskových organizacích.

Komise prevence kriminality

Komise prevence kriminality ve městě Ralsko funguje na základě pověření rady města. Složení komise je schváleno Zastupitelstvem města Ralsko. Komise je pětičlenná. Komise se schází dle potřeby, zpravidla jedenkrát měsíčně a o své činnosti předkládá zprávy radě města. Komise se na svých jednáních seznamuje s aktuální bezpečnostní situací, diskutuje o aktuálních problémech v oblasti kriminality a hledá jejich řešení, připomínkuje radě města a zastupitelstvu města předkládané materiály, které se týkají prevence kriminality, dává těmto orgánům podněty k realizaci preventivních opatření, podílí se na tvorbě koncepčních materiálů v oblasti prevence kriminality a seznamují se s jednotlivými realizovanými projekty prevence kriminality.

Kamerový systém

Město disponuje kamerovým systémem s celkem sedmi kamerami v Kuřívodech a Plouznici, systém je obsluhován 4 operátory 24 hodin denně. Kamery mají k dispozici i domovníci –

preventisti, jsou umístěné v bytových domech v majetku města Ralsko, kamery jsou umístěné i na hřišti v Ploužnici, nebo ve sportovním areálu, u infocentra a na sběrném dvoře v Kuřívodech.

3 Místní síť a její financování

3.1 Sociální práce a sociální služby v Ralsku

Většina sociálních služeb, které obyvatelé města mohou využívat, se nachází mimo území Ralska. V komunitním plánu sociálních služeb jsou uvedeny dva důvody proč tomu tak je. Prvním z nich je, že služby dostupné v Libereckém kraji se sice ve své naprosté většině nenacházejí na území Ralska, jsou však zavedené, plně funkční, kvalifikované a vzhledem ke skutečnosti, že existují zpravidla dlouhodobě, též přirozenou zárukou kvality z hlediska profesionality, lepší finanční dostupnosti pro osoby v nouzi a celá řada z nich je mimo jiné dostupná relativně v blízkém okolí oblasti Ralska (např. Mimoň, Česká Lípa a další přilehlé lokality). V některých případech je navíc i možnost výběru několika poskytovatelů podle charakteru dané sociální činnosti. Druhým důvodem je, že by město Ralsko (s malým počtem obyvatel) mělo vysoké provozní i jiné, zpravidla vyšší náklady, na základě čehož by došlo k provozování méně profesionální nebo naopak drahé (a tedy hůře dostupné) kvalitní služby. Agendu sociálně právní ochrany dětí vykonává město Mimoň. Město Ralsko má veřejného opatrovníka a poskytuje poradenství formou terénní práce. Na území Ralska funguje jedno nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, a to v Náhlově. Do konce roku 2019 mělo další takové zařízení Sdružení Lampa z.s. v pronájmu bytu ve vlastnictví města Mimoň v Ploužnici, od roku 2020 zde však nepůsobí a působí jen v nedaleké Mimoni. Vzhledem k vysokému počtu ohrožených osob (zejména mladistvých) je navzdory výše uvedeným důvodům podle Programu prevence kriminality města Ralsko 2023-2028 pokrytí sociálních služeb ve městě nedostatečné. Dosud nedošlo k podrobnějšímu zmapování situace ve městě a návrhu potřebných opatření z důvodu nedostatečných personálních kapacit odborníků v této oblasti. V každém případě je nutné alespoň rozšířit působení terénních pracovníků a preventivních programů.

Od 1. 9. 2020 do 30. 6. 2022 byl realizován projekt Prevence dluhů a ztráty bydlení v Ralsku. Jeho cílem bylo zlepšení situace obyvatel SVL Ralsko v oblasti financí (dluhů), bydlení a v oblasti snížení míry patologických jevů u mladých osob 15+. V rámci tříletého projektu bylo osloveno 200 osob, z čehož 116 se zapojilo do projektových aktivit – počet klientů, se kterými se podařilo zmapovat dluhy (67), počet osob, kterým byla poskytnuta podpora v exekučním řízení (23), počet osob, které pracují s rodinným rozpočtem (34), počet realizovaných setkání, workshopů, seminářů apod. (6), počet osob, kterým bylo poskytnuto poradenství v oblasti bezpečnosti a hygienických norem/ návyků (86), počet osob, kterým bylo poskytnuto

poradenství ohledně získání/ udržení zaměstnání (35)⁹. Město Ralsko v současné době nemá finanční prostředky na pokračování v projektu.

3.2 Volnočasové aktivity dětí a mládeže

V Ploužnici stojí sportovní areál fotbalového hřiště se šatnami a příslušenstvím, se dvěma menšími vodními nádržemi na zachycování dešťové vody (bylo budováno s myšlenkou druhotného využití jako koupaliště, ale především z hlediska bezpečnosti dosud nerealizováno), s dětským hřištěm s hracími prvky a multifunkční budovou. Blízko bytových domů v majetku Mimoně, stojí ještě malé asfaltové hřiště na basketbal. Areál fotbalového hřiště je spravován pracovníkem města a během dne je zdarma přístupný pro všechny obyvatele Ploužnice. Někteří z místních sportovců a mládeže z nedostatku lokálních příležitostí využívají sportovní areály v okolních obcích (např. ve Stráži pod Ralskem, nebo v Mimoni). Volnočasové aktivity pro děti a mládež jsou zajišťovány rovněž prostřednictvím města, formou zájmových kroužků poskytovaných především v Kuřívodech a částečně v Ploužnici. V Ploužnici, v areálu hřiště, má město k dispozici prostory pro pořádání různých kulturních akcí, přednášek a podobně.

3.3 Vyhodnocení předchozího plánovacího cyklu

Ve městě Ralsko, ve spolupráci s Agenturou, od roku 2020 úspěšně probíhá projekt, díky kterému ve městě působí asistenti prevence kriminality a domovníci – preventisté. Projekt „Komplexní řešení problematiky sociálně patologických jevů“ vycházel z cílů a opatření Tematického akčního plánu pro oblast prevence kriminality města Ralsko 2020 - 2022. TAP se primárně zaměřoval na oblast bezpečnosti a prevence kriminality. Klíčová zjištění navržených cílů a opatření v TAP byla získána prostřednictvím indikátorů v monitorovacím dotazníku. Data monitorovacího dotazníku jsou evidována k 31. 10. 2021. Hlavním cílem projektu a TAP byla realizace klíčových aktivit (Posílení kontaktní práce s obyvateli SVL, zpřístupnění pomoci obětem skryté kriminality v SVL, zajištění pravidelné komunikace mezi obyvateli SVL a zástupci obce, budování důvěry a posilování spolupráce, rozvoj kompetencí a supervize APK a DP) a zaměstnání 8 osob z CS sociálně vyloučených, přičemž by mělo dojít k zvýšení pocitu bezpečí ve městě, a to díky snižování a předcházení výskytu trestné činnosti/viktimizace. Výsledky dosavadního naplnění cílů a opatření jsou uvedeny níže v textu.

⁹ Data jsou uvedena z monitorovacího dotazníku, který byl vyplněn a zpracován v roce 2021

SPECIFICKÝ CÍL:
Zlepšení občanského soužití, veřejného pořádku a prevence kriminality a zajištění preventivní programů na snížení kriminogenních faktorů

OPATŘENÍ:
Asistenti prevence kriminality

Počet úvazků APK
4

Počet osob, které mají přínos z činnosti APK	68
Počet oznámených událostí, které řeší APK na místě	21
Počet všech událostí řešených APK	47
Počet událostí předaných MP	26
Počet osob, kterým byla poskytnuta další podpora (např. vysvětlení postupu, kontakt na službu) APK	30
Počet úkonů drobné podpory obyvatel APK	58

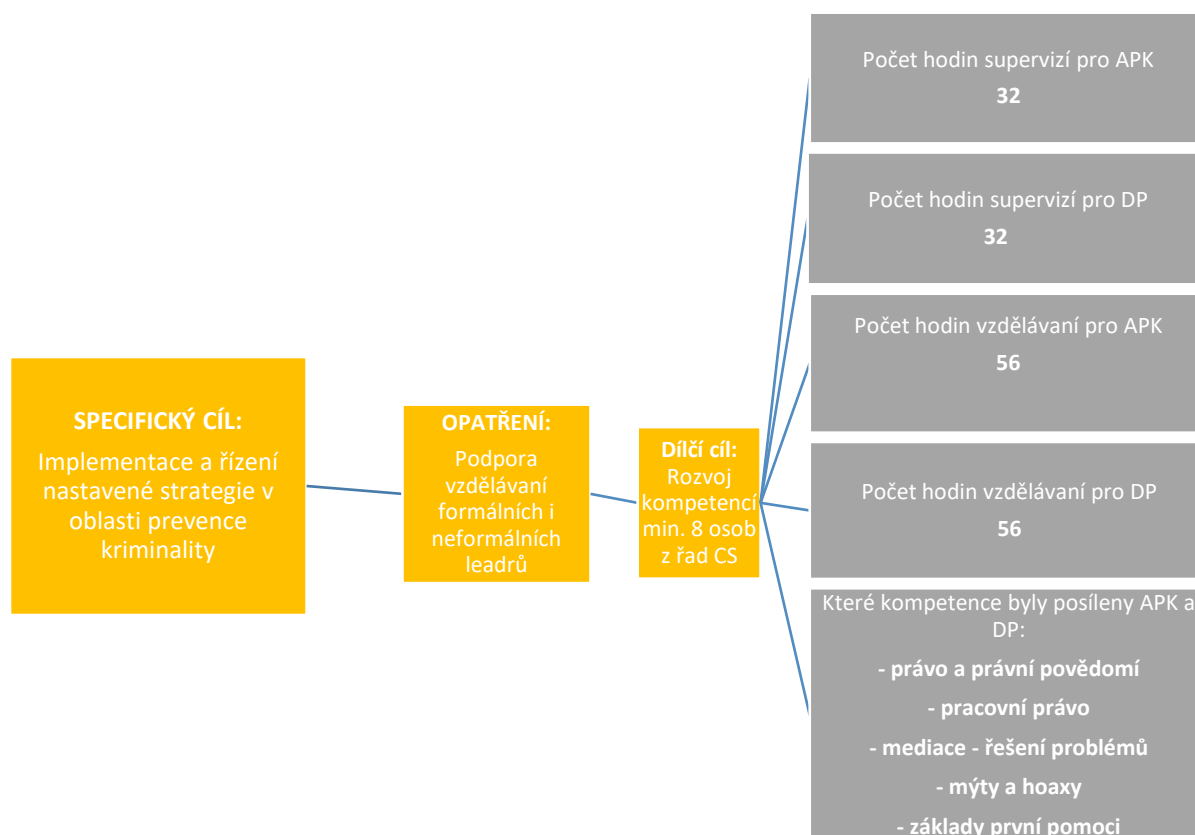
SPECIFICKÝ CÍL:
Zlepšení občanského soužití, veřejného pořádku a prevence kriminality a zajištění preventivní programů na snížení kriminogenních faktorů

OPATŘENÍ 1:
Domovníci-preventisté

Počet úvazků DP
4

Počet situací s problémovým jednáním DP	23
Počet případů porušování domovního řádu DP	208
Počet společných aktivit (akcí) nájemníků DP	6
Počet účastníků společných aktivit (akcí) nájemníků DP	8
Počet osob, kterým byla poskytnuta další podpora (např. vysvětlení postupu, kontakt na službu) APK	13
Počet úkonů drobné podpory obyvatel, typu výměny žárovky DP	113

APK i DP jsou již vnímáni, jako součást MP Ralsko a současně je komunity vnímají jako prostředníky při jednání s MP a MěÚ Ralsko. Výrazně usnadňují a zprostředkovávají kontakt obyvatel SVL. Komunity v SVL Ploužnice a Náhlov, ale i obyvatelé sídliště Kuřívody již vnímají APK a DP jako pomoc a zprostředkovatele kontaktu s úřady a policií. Vztahy v lokalitě se však daří zlepšovat pouze částečně. Po období, kdy došlo ke zklidnění napjaté situace v SVL a změně chování minoritních skupin, se situace znovu mírně zhoršuje. S ohledem na různá opatření v souvislosti v COVID-19 je společnost jako celek silně polarizována a zvyšuje se agresivita při řešení konfliktních situací. Jde především o agresi verbální. Na počátku těchto opatření se obyvatelé SVL (a nejen oni) po upozornění, že porušují vládní nařízení, relativně dobrovolně podrobovali a korigovali své chování, zejména nošení roušek. V poslední době však reagují verbální agresí, a nošení roušek považují za neúčinné a zbytečné. To vede k nárůstu počtu přestupků proti občanskému soužití.

Doposud došlo k zvýšení znalostí a celkové orientace APK a DP v problematice bezpečnosti a prevence kriminality v SVL. Také se zvýšilo právní povědomí a zlepšení komunikace APK a DP, a tím k upevnění neformální autority APK a DP a zvýšení jejich kompetentnosti a respektu z pohledu obyvatel SVL. Také byl zvolen hodný výběr mentora a garanta APK/DP a jasné stanovení požadavků na výkon APK/DP. Tím došlo k odstranění nejistoty v činnosti APK/DP.

Získali sebedůvěru a uvědomili si smysl a cíl své práce. Za úskalí se považuje nedostatečná koordinovanost činnosti APK a DP s Policií ČR. Policie ČR činnost APK a DP vítá a využívá, ale na podmínky přímo od APK reaguje nedostatečně.

Z dosavadní realizace lze odvodit závěr, že došlo ke:

- zklidnění napjaté situace v SVL
- změně chování minority
- zvýšení pocitu bezpečí ve městě
- změna náhledu na minoritu
- snížení počtu výjezdů do SVL
- snížení počtu oznámení v oblasti veřejného pořádku

Tabulka 10 Projekty KPSVL

Číslo výzvy ŘO	Název projektu	Název žadatele/příjemce	Realizace
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15 _042/0006115	Asistent prevence kriminality a komunitní práce ve městě Ralsko	Město Ralsko	1.1.2017 - 31.12.2019
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15 _042/0006116	Sociální terénní práce ve vyloučených lokalitách města Ralsko	Město Ralsko	1.1.2017 - 31.12.2019
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16 _052/0016599	Komplexní řešení problematiky sociálně patologických jevů	Město Ralsko	1.9.2020 - 30.6.2022 Prodlouženo do 10/22
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16 _052/0016597	Preventivní sociální práce v Ralsku	Město Ralsko	1.9.2020 - 30.6.2022 Prodlouženo do 10/22

3.4 Syntetická analýza

V tomto dokumentu byla zvolena metoda stromu problému (Problem tree). Tato metoda umožňuje zachycení příčin a dopadů neřešení problému ve vzájemných vazbách a umožňuje všem participujícím vzdělávat se, vytvořit si v území sdílený náhled na situaci a posílit vědomí k potřebě řešit problém jako celek. Dále je metoda vhodná pro formulaci projektového záměru, vychází z logiky projektového rámce. Metoda umožňuje efektivní definování indikátorů díky rozboru dopadů a popisu příčin problému, což dává naději pro kvalitní výstup při vyhodnocení strategie a cílenou revizi. Na základě potřebnosti a cílů Prováděcího dokumentu se syntetická analýza zaměřila na oblast **bezpečnosti a participace**. Cílové skupinou jsou osoby sociálně

vyložené a sociálním vyloučením ohrožené. Konkretizace cílové skupiny je specifikována v kontextu jednotlivých tematických oblastí níže.

V Ralsku proběhla analýza problému s hlavním aktérem města, který lokalitu dobře zná a také má zkušenosti s působením asistentů prevence kriminality a domovníků-preventistů. Pro analýzu problému tématu bylo také čerpáno z následujících zdrojů: Program prevence kriminality města Ralsko 2023-2028, Bezpečnostní analýza města Ralsko 2021, Srovnávací analýza pocitu bezpečí Ralsko 2019-2022.

<p>Bezpečnost participace</p>	<p>a</p> <p>Ve městě Ralsko se nacházejí lokality s vysokou koncentrací sociálně znevýhodněných a vyloučených osob. Jedná se především o lokality Náhlov a Ploužnice, které jsou vnímány jako problematické a obyvatelé města pociťují v těchto místech sníženou míru bezpečí. Jsou to SVL a místa, kde se sdružují problémové osoby (osoby narušující veřejný pořádek a pachatelé trestné činnosti). Dle Bezpečnostní analýzy za rok 2021 kriminalita v Ralsku kopíruje trendy v celorepublikové úrovni. Jde především o nárůst počtu oznámených majetkových trestných činů, dále trestné činy výtržnictví, překupnictví, maření výkonu úředního rozhodnutí, sprejerství, výroba jedů, užívání alkoholu, marihuany, pervitinu a tak dále. Také podle Srovnávací analýzy pocitu bezpečí 2019–2022 se zhoršil i postoj k policejním složkám, a to výrazně, především u MP. Z analýzy rovněž vyplývá, že většina respondentů by uvítala u obou policejních složek větší razanci vůči osobám, které se dopouští protiprávního jednání, více hlídek zejména pěších a rozšíření MKDS. Pozitivně hodnoceno je působení asistentů prevence kriminality a zavedení pozice domovník preventista.</p> <p>Nezapojování se občanů na aktivitách ve městě Ralsko a neefektivní trávení volného času mladistvých vede k sociálně patologickým jevům. S tím je také spojená snížená míra bezpečí a riziko vzniku konfliktů v občanském soužití. Naopak osobní vazby mezi sousedy, fyzický výskyt a sdružování s dalšími lidmi na veřejnosti mohou mít na bezpečí v lokalitě větší vliv než samotná policejní činnost¹⁰. Prostřednictvím participativních metod práce se obyvatelé SVL aktivně zapojí do procesu plánování, realizace a vyhodnocování dílčích projektů/intervencí.</p>
<p>Specifikace cílové skupiny</p>	<p>Obyvatelé sociálně vyloučených a ohrožených lokalit a obyvatelé v sousedství</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociálně znevýhodněné děti a dospívající • děti a mládež s rizikovým chováním • sociálně vyloučené rodiny, rodiny žijící rizikovým způsobem života (sociálně patologické jevy) • rodiny cizinců a národnostních menšin • jednotlivci z minorit, jednotlivci závislí, jednotlivci v riziku kriminálního života • snížené kompetence cílové skupiny k řešení problémů

¹⁰ The Four Essential Elements of an Asset-Based Community Development Process (2018)

<p>Příčiny a dopady</p>	<p>Klíčový problém:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snížený pocit bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a nezapojování občanů do rozhodování o věcech veřejných (zejm. bezpečnostní politice a prevenci kriminality v Ralsku) a hledání společných řešení <p><u>Příčiny problému:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kumulace osob se sociálním znevýhodněním, posilování fenoménu „špatných adres“ • děti a mládež ze SVL netráví čas smysluplně (neatraktivní nabídka aktivit, nedostupnost, nevyhovující stav NZDM, neochota se zapojit do organizovaných aktivit) • velké množství páchání přestupkového protiprávního jednání (výtržnictví, překupnictví, maření výkonu úředního rozhodnutí, sprejerství, výroba jedů, užívání alkoholu, marihuany, pervitinu, narušování občanského soužití, rušení nočního klidu, atd.). • snížené kompetence cílové skupiny k řešení problémů • předsudky, stereotypy, neporozumění mezi majoritou a minoritou • nedostatečné komunitní vazby mezi obyvateli SVL a veřejností a nízká míra jejich participace <p><u>Dopady neřešení příčin problémů:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zvyšující se napětí ve společnosti • nedůvěra v instituce • zhoršující se prostředí v SVL a v okolí • rozmach sociálně patologického chování
--------------------------------	--

Zdroj: vlastní zpracování

4 Návrhová část

Návrhová část obsahuje vizi, cíle a opatření pro prevenci kriminality vycházejících z Programu prevence kriminality města Ralsko na období 2023–2028. Prováděcí dokument se zaměřuje na tři cíle ze zmíněného Programu prevence kriminality.

4.1 Vize

Město Ralsko podporuje zlepšení občanského soužití, veřejného pořádku a prevence kriminality a zajišťuje preventivní programy na snížení kriminogenních faktorů. Realizuje preventivní aktivity v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality ve spolupráci s místní komunitou, přičemž vytváří systémové, organizační a finanční prostředky. Přispívá tak ke zlepšení pocitu bezpečí ve městě, zkvalitňuje život pro své občany a zároveň je aktivně zapojuje do řešení bezpečnostní situace.

4.2 Cíle a opatření

4.2.1 Obecný cíl

Obecný cíl	Pokračování komplexního řešení problematiky sociálně patologických jevů a realizace opatření k zvyšování pocitu bezpečí ve městě se zapojením cílové skupiny
Očekávaná změna	Jednotlivá opatření povedou na úrovni města ke zlepšení bezpečnostní situace, zejména snižování kriminogenních faktorů, zlepšení občanského soužití a veřejného pořádku, snížení kriminálního chování mladistvých, aktivizace obyvatel SVL.
Ukazatele změny	Analýza pocitu bezpečí Index kriminality Počet trestných činů dle jednotlivých skupin Počet přestupků dle druhu

4.2.2 Specifické cíle a opatření

Specifický cíl 1	Implementace a řízení nastavené strategie v oblasti prevence kriminality
Vazba na cíle a opatření	Cíl 1, opatření 1.5
Opatření 2.1	<p>Podpora vzdělávání formálních i neformálních lídrů</p> <p>Jde o celoživotní učení pro APK, DP, pracovníky přímé práce s obyvateli SVL v oblasti dluhové problematiky, mediace, měkkých dovedností či jejich další podpora např. formou supervize. Dále bude ve spolupráci s komunitními pracovníky probíhat neformální vzdělávání komunitních lídrů v komunitním rozvoji a občanské gramotnosti metodou „learning by doing“ prostřednictvím mikrograntů/participativních projektů připravovaných a realizovaných samotnou komunitou.</p>
Cílová skupina	APK, DP, zaměstnanci a zástupci města
Zdroj finančního krytí	OPZ+, výzva KPSV+
Implementační subjekt	Město Ralsko
Předpoklad realizace	Poskytnutí dotace (nejlépe 10/2022)
Indikátory	Počet akcí/kurzů/školení Počet účastníků Počet hodin vzdělávání
Specifický cíl 2	Snižování výskytu sociálně patologických jevů, zejména u dětí a mládeže
Vazba na cíle a opatření	Cíl 2, opatření 2.2
Opatření 2.1	<p>Primárně zajištění preventivních aktivit pro děti a mládež a zajištění podmínek pro bezpečné a smysluplné trávení volného času – revize stávajících zařízení a možností pro trávení volného času mládeže, včetně sportovních aktivit a využití sportovních areálů/cyklotras – úprava jejich činnosti, změna nabídky aktivit, zřízení nových služeb dle potřeby, zřízení kalendáře akcí. Také podporu systematických (dlouhodobých) i neformálních volnočasových, kulturních a sportovních aktivit, pobytových akcí či příměstských táborů.</p>
Cílová skupina	Děti a mládež
Zdroj finančního krytí	OPZ+, výzva KPSV+, finance obce
Implementační subjekt	Město Ralsko
Předpoklad realizace	Poskytnutí dotace (nejlépe 10/2022)
Indikátory	Počet podpořených jednorázových akcí Počet podpořených účastníků jednorázových akcí Počet podpořených systematických aktivit Počet pravidelných účastníků podpořených systematických aktivit Počet poskytnutých hodin v rámci podpořených systematických aktivit
Opatření 2.2	Aktivizační pracovník pro děti a mládež

	Jde o zřízení pozice aktivizačního pracovníka pro děti a mládež (1,0 úvazku), který aktivně vyhledává/kontaktuje ohroženou mládež, aktivně s ní pracuje, odborným a motivujícím vedením zvyšuje její kompetence a dovednosti pro zapojení do společnosti a řeší bariéry a příčiny exkluze. Tyto poznatky dále předává městu a spolupracuje na řešení definovaných problémů.
Cílová skupina	Děti a mládež
Zdroj finančního krytí	OPZ+, výzva KPSV+, finance obce
Implementační subjekt	Město Ralsko
Předpoklad realizace	Poskytnutí dotace (nejlépe 10/2022)
Indikátory	Počet kontaktovaných osob Počet hodin přímé práce (práce v zájmu klientů) Počet osob, kterým bylo poskytnuto základní poradenství Počet osob, kterým byla poskytnuta pomoc v oblasti: - mezilidských vztahů - rodinných problémů - užívání návykových látek - školních a vzdělávacích problémů - využití/trávení volného času Počet osob, kterým byla zprostředkována další podpora
Specifický cíl 3	Udržování veřejného pořádku, zvýšení pocitu bezpečí obyvatel a zlepšení stavu občanského soužití ve městě Ralsko
Vazba na cíle a opatření	Cíl 2, opatření 2.3, 2.4
Opatření 3.1	Asistenti prevence kriminality Jde o zřízení čtyř pozic APK v SVL, kteří přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku – jedná se zejména o předcházení protiprávního jednání, monitoring dodržování čistoty veřejného prostranství či mediace sousedských sporů a další pomoc občanům SVL. APK jsou řízení strážníkem v roli mentora. Činnost ASPK bude rozšířena o pravidelná komunitní/veřejná setkání k prevenci kriminality (min. 4x ročně bude organizovat obec ve spolupráci s PČR, školou a NNO). APK ohlašují a zvou místní obyvatele na komunitní/veřejná setkání několik týdnů dopředu prostřednictvím letáků a dopisů. Obyvatelé lokality mohou přijít a vyjádřit své obavy, problémy nebo potřeby a následně kolektivně vymyslet řešení. Všechny obavy a problémy se zaznamenají a vyberou se z nich prioritní problémy, které nejvíce ovlivňují obyvatelstvo. Každá ze zúčastněných organizací se pak zaváže poskytnout patřičnou pomoc při řešení vybraných problémů a plně se jim věnuje po dobu tří měsíců – do dalšího setkání s komunitou. ¹¹
Cílová skupina	Sociálně vyloučení či sociálním vyloučením ohrožení obyvatelé Ralska
Zdroj finančního krytí	OPZ+, výzva KPSV+

¹¹ Viz [Manuál dobrých praxí: Bezpečnost, prevence a krizová intervence](#) (ASZ, 2014)

Implementační subjekt	Město Ralsko ve spolupráci s MP
Předpoklad realizace	Poskytnutí dotace (nejlépe 10/2022)
Indikátory	Posílení bezpečnosti v SVL i celé obci Zajištění pozice APK a DP Počet oznámených událostí řešených APK na místě Počet událostí oznámených na MP Ralsko Počet případů poskytnutí další podpory (kontakt na službu/úřad) Počet úkonů drobné podpory obyvatel Počet veřejných setkání k prevenci kriminality
Opatření 3.2	Domovníci-preventisté Domovníci – preventisté, především dohlíží na zajištění pořádku ve svěřených bytových domech, dodržování domovního řádu a občanského soužití. Činnost domovníků-preventistů bude rozšířena o spolupráci s participativní samosprávou místních obyvatel (domovní schůze, zajištění přenosu informací a požadavků od obyvatel domu k vlastníkovi, zajištění nebo koordinace pořádání dobrovolných komunitních akcí, spolupřádání domovních schůzí apod.)
Cílová skupina	Sociálně vyloučení či sociálním vyloučením ohrožení obyvatelé Ralska
Zdroj finančního krytí	OPZ+, výzva KPSV+
Implementační subjekt	Město Ralsko
Předpoklad realizace	Poskytnutí dotace (nejlépe 10/2022)
Indikátory	Zlepšení sousedského soužití Zajištění zapojení CS do aktivit Počet případů porušování domovního řádu Počet nahlášených přestupků Počet stížností doručených na oddělení správy domů a bytů Počet případů řešených na základě podnětu nájemníků Počet případů poskytnutí další podpory (kontakt na službu/úřad) Celkový počet řešených událostí/podnětů
Specifický cíl 4	Participace občanů na aktivitách ve městě Ralsko a zlepšení sousedského soužití a vzájemného porozumění
Vazba na cíle a opatření	Cíl 2, opatření 2.5
Opatření 4.1	Jde o aktivní komunikaci a zapojování osob ze SVL a veřejnosti do života města do projektů města jako např. veřejný prostor v SVL tak, aby byly zohledněny potřeby jejich občanů. Participace může zahrnovat různé úrovně zapojení veřejnosti do plánování či rozhodování o realizaci projektů města (tzv. participační žebřík). Ve městě bude založen participativní rozpočet nebo „nízkoprahový“ fond pro pilotní realizaci komunitních, občansko-participativních a jiných bottom-up aktivit propojujících obyvatele SVL s veřejností obce typu veřejných setkání s využitím participativních metod, komunitních aktivit

	zaměřených na posilování místních sousedství, občanských platforem i zacílených fokusních skupin se zástupci CS (zejm. obyvatel SVL)
Cílová skupina	Obyvatelé SVL, veřejnost
Zdroj finančního krytí	OPZ+, výzva KPSV+
Implementační subjekt	Město Ralsko
Předpoklad realizace	Poskytnutí dotace (nejlépe 10/2022)
Indikátory	Zajištění zapojení CS do aktivit Zlepšení sousedského soužití Počet veřejných setkání Počet participačních projektů se zapojením obyvatel ze SVL a veřejnosti Počet jednotlivých akcí se zapojením obyvatel ze SVL a veřejnosti Počet účastníků akcí se zapojením obyvatel ze SVL a veřejnosti

Zdroj: vlastní zpracování

5 Implementační část

5.1 Role aktérů

Město Ralsko bude aktivně spolupracovat na výše definovaných cílech a opatřeních. Je garantem a realizátorem některých opatření. Zajistí pracovníka, který bude odpovídat za koordinaci materiální a organizační podporu realizovaných akcí, včetně jednání pracovních skupin. Město bude spolupracovat na sběru indikátorů, interpretaci dat, výzkumné činnosti, monitoringu, vyhodnocování dopadů a zajištění udržitelnosti nastavených opatření.

Lokální konzultant je pracovníkem Odboru (Agentury) pro sociální začleňování, má koordinační roli, propojuje jak místní aktéry, tak jim zprostředkovává poradenství od lokálních poradců Agentury na prioritní témata (popsaná v Popisu spolupráce, 2022). Například lokální poradce pro oblast bydlení poskytuje podporu při tvorbě bytové koncepce, lokální poradci pro OPZ poskytují komplexní projektové poradenství. V případě potřeby a kapacit Odboru (Agentury) je možné zpracovat tematické výzkumy, které vytváří výzkumné oddělení Agentury. Podpůrnou roli hraje Odbor pro sociální začleňování (Agentura) také v případě konání veřejných setkání, kulatých stolů s občany atd. Cílem této podpory je vytvoření stabilní odborné sítě, která se bude zabývat problematikou sociálního vyloučení s akcentem na participaci CS. Odbor pro sociální začleňování (Agentura) může poskytnout na vyžádání mediální podporu při eskalaci napětí mezi majoritou a komunitami.

Lokální partnerství je jako stálý koordinační, poradní a iniciativní orgán v oblasti sociálního začleňování. Lokální partnerství zejména sleduje a vyhodnocuje vývoj sociální situace a potřeb ohrožených a sociálně vyloučených obyvatel, naplňování spolupráce s Agenturou, podílí se na tvorbě plánu sociálního začleňování a sleduje jeho implementaci. Pracovní skupiny lokálního partnerství budou stanoveny na základě aktuální potřeby, předpokládá se vznik jedné průřezové pracovní skupiny bezpečnost, prevence kriminality a participace se zastoupením CS obyvatel SVL. Složení Lokálního partnerství: Členy lokálního partnerství jsou konzultant Agentury a další členové jmenovaní do lokálního partnerství vč. Občanské veřejnosti. Zřizovatelem lokálního partnerství bude zastupitel města Ralsko René Nesvadba.

5.2 Průběžný monitoring a vyhodnocování opatření

Po dobu účinnosti Prováděcího dokumentu budou průběžně vyhodnocovány jmenované cíle a současně budou monitorovány konkrétní projektové činnosti a sledovány indikátory opatření

– tím bude sledováno naplňování obecného cíle vyhodnocení dopadů Prováděcího dokumentu. Monitoring je založen na shromažďování a vyhodnocování dat a „měkkých“ informací, které v rámci aktivit shromažďují nositelé projektů a poskytovatelé služeb. Budou průběžně navštěvovány poskytované služby, s jejich pracovníky budou vedeny monitorovací setkání. Pracovníci poskytující přímou práci v lokalitě budou průběžně podávat zprávy o potřebách obyvatel lokality a budou seznámeni s tím, jak město a tyto potřeby reagovalo. Kromě potřeb obyvatel SVL bude provedena analýza pocitu bezpečí obyvatel SVL.

5.3 Analýza rizik a nastavení řízení rizik

č.	Název rizika	Pravděpodobnost ¹²	Dopad	Eliminace
1	Nízká motivace CS k zapojení do projektových aktivit	3	5	Podpora práce v terénu, realizace participativních aktivit, otevřená komunikace na platformách Města, podpora naplnění kapacity APK a domovníků – preventistů ve
2	Nedostupnost kvalifikovaných lidských zdrojů	2	4	Motivující zavedení mezd a platů v rámci předkládaných projektů, poskytnutí možnosti osobního růstu (školení, vzdělávací kurzy, atd.).
3	Negativní sousedské vztahy způsobené vysokou segregací cílové skupiny v jedné lokalitě	3	3	Desegregace lokality, podpora komunitního rozvoje, participativních metod práce s CS, veřejných setkání s využitím participativních metod
4	Změna sociální situace ve městě	3	4	Monitoring sociální situace ve městě, řízení jednotlivých politik města v partnerství, zhodnocování výstupů práce v terénu.
5	Neplnění cílů a opatření projektů	2	5	Nastavení průběžného monitoringu, zařazení analýzy potřebnosti v rámci projektových žádostí
6	Neschválení žádosti o podporu	2	5	Projektová příprava a spolupráce.
7	Změna politické situace ve městě Ralsko	2	4	Transparentnost a funkčnost lokálního partnerství, řízení jednotlivých politik města v partnerství, zhodnocování výstupů práce v terénu, zařazení aktivit

¹² 1 – velmi nízká/ý, 2 - nízká/ý, 3 – střední, 4 – vysoká/ý, 5 – velmi vysoká/ý

				vedoucích ke zvýšení informovanosti obyvatel a osvětových akcí.
--	--	--	--	---

5.4 Financování plánu sociálního začleňování

Přehled projektových záměrů se záměrem čerpání z výzev v rámci KPSV 2021+ byl sestaven na základě předložených projektových fiší (04/2022) realizátorů jednotlivých opatření. Projektové fiše - vycházejí z metodiky projektového poradenství.

Nositel	Termín realizace	Návaznost na opatření	Rozpočet
Město Ralsko	10/2022 – 10/2025	1.1, 1.2, 2.1, 3.1	14 011 200,00 Kč
Celkem	14 011 200,00 Kč¹³		

¹³ Finanční kalkulace není závazná, až po vyhlášení výzvy bude definitivně stanovena.

6 Seznam zdrojů

MMR, Odbor pros sociální začleňování (Agentura). (2021). *Metodika koordinovaného přístupu k sociálnímu vyloučení 2021+* (Obecná část). Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/metodika-koordinovaneho-pristupu-k-socialnimu-vyloucení-2021-obecna-cast/>

MMR, Odbor pros sociální začleňování (Agentura). (2020-2022). Tematický akční plán pro oblast prevence kriminality města Ralsko 2020 – 2022.

CHARVÁT, P. (2020). Pracovní verze výzkumu: Bezpečnost v Ralsku. Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor pro sociální začleňování.

Český statistický úřad. [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

KREBS, M. (2014). Manuál dobrých praxí: Bezpečnost, prevence a krizová intervence. Dostupné z: <https://docplayer.cz/18028802-Manual-dobrych-praxi-bezpecnost-prevence-a-krizova-intervence.html>

Mapa exekucí. [online] Dostupné z: <http://mapaexekuci.cz>

MCKNIGHT, RUSSELL (2018). The Four Essential Elements of an Asset-Based Community Development Process. Dostupné z: <https://www.abundantcommunity.com/the-four-essential-elements-of-an-asset-based-community-development-process/>

FF, KATEDRA ANTROPOLOGIE, PLZEŇ (2019). Metodika prevence kriminality v sociálně vyloučených lokalitách. Kolektiv BRIZOLIT.

NESVADBA, R. (2022). Program prevence kriminality města Ralsko na období 2023 - 2028. Město Ralsko.

NESVADBA, R. (2021). Aktualizace Bezpečnostní analýzy za rok 2021. Město Ralsko.

7 Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj podílu nezaměstnaných v Ralsku v letech 2015–2022 (v %)

Tabulka 2: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v Ralsku v letech 2016–2021, tříděno dle délky v evidenci

Tabulka 3: Evidování uchazeči o zaměstnání v Ralsku v evidenci více než 6 měsíců/12 měsíců – dle pohlaví (březen 2022)

Tabulka 4: Evidování uchazeči o zaměstnání v Ralsku podle dosaženého vzdělání k 31.3.2022

Tabulka 5: Přehled podílu osob v exekuci a počtu exekucí k 31.12.2017 v Ralsku, ORP Česká Lípa a v Libereckém kraji

Tabulka 6: Přehled podílu osob exekuci a počtu exekucí k 20.4.2020 v Ralsku, ORP Česká Lípa a v Libereckém kraji

Tabulka 7: Podíl příjemců nepojistných sociálních dávek v přepočtu na obyvatelstvo za roky 2016, 2019 a 2020

Tabulka 8: Bytová situace ve městě Ralsko

Tabulka 9: Osoby v bytové nouzi

Tabulka 10: Projekty KPSVL

8 Seznam příloh

Příloha 1: Přehled sledovaných indikátorů Prováděcího dokumentu

Indikátory Prováděcího dokumentu

- Osoby z CS podpořené celkem
- Počet „nových“ osob/rodin, které získaly podporu
- Kvalifikovaný odhad počtu osob z etnické menšiny (% vyjádření)
- Osoby ostatní (jiné než z CS) podpořené celkem (z hlediska jiného území)
- Počet osob, kterým byla poskytnuta pomoc v oblasti:
 - mezilidských vztahů
 - rodinných problémů
 - užívání návykových látek
 - školních a vzdělávacích problémů
 - využití/trávení volného času
- Počet úvazků APK
- Počet osob podpořené APK celkem
- Z toho počet osob z CS podpořené APK celkem
- Počet ohlášených přestupků v lokalitě
- Počet výjezdů městské policie, popř. Policie ČR
- Počet a podíl spíše pozitivních a pozitivních hodnocení v rámci zjišťování kvality soužití a veřejného pořádku v lokalitě
- Počet veřejných setkání k prevenci kriminality
- Počet oznámených událostí, které řeší APK na místě
- Počet osob, které mají přínos z činnosti APK
- Počet všech událostí řešených APK (vč. upozorňování na porušování městských vyhlášek, informování o možném dopadu případného závadného jednání, doporučení kontaktovaným osobám)
- Počet událostí předaných MP
- Počet osob, kterým byla poskytnuta další podpora (např. vysvětlení postupů, kontakt na službu, pomoc s tím, kde co vyřizovat) (APK)
- Počet úkonů drobné podpory obyvatel (APK)
- Počet obětí skryté kriminality, kterým byla poskytnuta podpora (např. kontakt na další službu) (APK, DP)
- Počet úvazků DP
- Počet osob z CS podpořené DP celkem (DP)

- Náklady na opravy a údržbu společných prostor v domech (Kč) (DP)
- Počet situací s problémovým jednáním (DP)
- Počet stížností doručených na DBS (DP)
- Počet případů porušení domovního řádu (DP)
- Počet společných aktivit (akcí) nájemníků (DP)
- Počet účastníků společných aktivit (akcí) nájemníků (DP)
- Počet osob, kterým byla poskytnuta další podpora (kontakt na službu, pomoc s tím, kde, co vyřizovat, vysvětlení postupu např. při jednání s úřady apod.) (DP)
- Počet úkonů drobné podpory obyvatel, typu výměny žárovky (DP)
- Počet hodin supervizí pro APK
- Počet hodin supervizí pro DP
- Počet hodin vzdělávání pro APK
- Počet hodin vzdělávání pro DP
- Počet akcí/kurzů/školení
- Počet účastníků
- Zajištění zapojení CS do aktivit
- Počet podpořených jednorázových akcí pro CS
- Počet podpořených účastníků jednorázových akcí
- Počet podpořených systematických aktivit
- Počet pravidelných účastníků podpořených systematických aktivit
- Počet poskytnutých hodin v rámci podpořených systematických aktivit
- Počet veřejných setkání
- Počet zúčastněných obyvatel na veřejných setkání
- Počet lidí participujících z CS
- Počet participačních projektů se zapojením obyvatel ze SVL a veřejnosti
- Počet jednotlivých akcí se zapojením obyvatel ze SVL a veřejnosti
- Počet účastníků akcí se zapojením obyvatel ze SVL a veřejnosti

Město Ralsko

se sídlem úřadu v Kuřívodech 701, 471 24 Ralsko

Výpis z usnesení Zastupitelstva města Ralsko ze dne 31. 8. 2022

Zastupitelstvo města Ralsko na svém jednání dne 31. 8. 2022 projednalo předložený bod a přijalo toto usnesení:

Zastupitelstvo města Ralsko usnesením č. Z – 04/24/22

- **schvaluje** znění Prováděcího dokumentu (Ralsko 2022 - 2025), zpracovaného Odborem pro sociální začleňování (Agenturou) Ministerstva pro místní rozvoj
- **schvaluje** upravené znění Programu prevence kriminality města Ralsko na období 2023 – 2025

Hlasování: pro: 11	proti: 0	zdržel: 0	nehlasoval: 0
pro	proti	zdržel se	nehlasoval
Bilický Václav			
Bc. Bursová Nikola			
Fleková Renata			
Mgr. Kalvová Šárka			
Ing. Králík Miroslav			
Mgr. Němec Oldřich			
Nesvadba René			
Nováková Lenka			
Procházka František			
Švarcová Petra			
Ing. Tůma Miloslav			

Ing. Miloslav Tůma
starosta město Ralsko

VYJÁDŘENÍ ODBORU PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ (AGENTURA) MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR K PLÁNU SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ

Žadatel o vyjádření stanoviska (územní celek): **město Ralsko**

Prováděcí dokument schválen dne: **31. 08. 2022**

Kritérium	Komentář
Návaznost dokumentu na předchozí strategické dokumenty (jejich účinnost/úspěšnost)	<p>Prováděcí dokument přímo navazuje na Program prevence kriminality města Ralsko 2023-2028, ve kterém se město svými opatřeními zavazuje k omezení sociálního vyloučení a s ním spojených negativních dopadů. Především díky práci APK se snižují počty spáchaných trestných činů i přestupků v sociálně vyloučených lokalitách, pomáhají předcházet rizikovému jednání, zvyšují pocit bezpečí obyvatel sociálně vyloučených lokalit a přispívají k obecnému pocitu bezpečí. Svým příkladem motivují k zaměstnání osoby dlouhodobě nezaměstnané a obtížně zaměstnatelné. V rámci svého působení na pozicích asistentů prevence kriminality si zvyšují pracovní a sociální kompetence. Také DP dohlíží na zajištění pořádku ve svěřených bytových domech, dodržování domovního řádu a občanského soužití.</p> <p>Místní aktéři jsou zainteresováni v řešení problematiky sociálního vyloučení, včetně politické reprezentace. Uvědomují si, že při řešení bezpečnostní situace a prevence kriminality v SVL je důležitý komplexní přístup založený na zapojení obyvatel těchto lokalit. Proto součástí Prováděcího dokumentu jsou opatření zaměřená na komunitní rozvoj a participaci, která by mohla vést k novým dobrým praxím.</p>
Soulad dokumentu se strategickými dokumenty kraje a ČR v oblasti sociálního začleňování a se souvisejícími dílčími politikami, strategiemi a plány	<p>Prováděcí dokument přímo navazuje na Program prevence kriminality města Ralsko 2023-2028 a je v souladu s Komunitním plánem sociálních služeb města Ralsko 2020-2025, Tematickým akčním plánem pro oblast prevence kriminality města Ralsko 2020-2022, Strategickým plánem sociálního začleňování Ralsko 2018-2021. V neposlední řadě je Prováděcí dokument provázán s dokumentem Koncepce prevence kriminality Libereckého kraje na období 2017-2022 a Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022-2027.</p>

Kritérium	Komentář
Kvalita procesu strategického plánování	<p>Skladba lokálního partnerství je reprezentativní. Členové lokálního partnerství se zapojili do tvorby Prováděcího dokumentu, především do procesu nastavení a rozpracování jednotlivých problémů, potřeb, cílů a opatření.</p> <p>V rámci strategického plánování byl dodržen postup od analytické přes návrhovou až po implementační část. Sebraná data jsou spolehlivá a reprezentativní (zdrojem většiny dat je Index sociálního vyloučení, doplněný o terénní šetření ASZ a terénní šetření místních aktérů – Bezpečnostní analýza).</p>
Kvalita zpracování dokumentu	<p>Prováděcí dokument je zpracován ve struktuře uvedené ve formuláři: obsahuje analytickou část, návrhovou část strukturovanou na strategické cíle, specifické cíle, opatření, k nim stanovené odpovědné subjekty, indikátory a analýzu rizik. Dále obsahuje implementační část, popisující způsob řízení realizace Prováděcího dokumentu, jednotlivých opatření a plnění cílů, koordinaci práce lokálních aktérů.</p>
Respektování intervenční logiky (dodržení principu „problém-příčina-návrh řešení“)	<p>V dokumentu jsou dodrženy vztahy a souvislosti od příčin problémů přes potřeby, cíle, opatření, alokace a zdroje. Každé opatření má také formulovaný výstup a indikátor.</p>
Dopady dokumentu	<p>V dokumentu je formulovaná změna, k níž má Prováděcí dokument přispět. Klíčové výsledky a dopady jsou definovány prostřednictvím indikátorů. Jednotlivé výsledky a dopady jsou stanoveny realisticky.</p>
Způsobilost dokumentu pro čerpání dotací z výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu Zaměstnanost určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách	<p>Cíle, opatření a cílové skupiny dokumentu, u nichž se předpokládá financování z operačních programů zařazených do KPSV21+, odpovídají cílům, podporovaným aktivitám/opatřením a cílovým skupinám příslušných investičních priorit těchto programů.</p>
Celkový komentář	<p>Prováděcí dokument města Ralsko 2022-2025 navazuje na Program prevence kriminality města Ralsko na období 2023-2028. Je zpracován kvalitně na základě spolupráce místních aktérů v rámci lokálního partnerství. Prováděcí dokument reflektuje strukturu dle metodiky KPSV+ a požadavky metodiky KPSV+.</p> <p>Odbor pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj ČR</p>

Kritérium	Komentář
	<p>☒ DOPORUČUJE ☐ NEDOPORUČUJE</p> <p><i>Prováděcí dokument (Ralsko 2022-2025)</i></p> <p>k financování v rámci výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách.</p>

Vyjádření za odbor pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj ČR, oddělení regionálního centra střed zpracovala:

Dne 12. 10. 2022

Mgr. Miroslav Klusák
Vedoucí Regionálního centra střed (RCS)

Potvrzení stanoviska ředitelem odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj ČR:

Dne 12. 10. 2022

Mgr. Leona Gergelová Šteigrová, Ph.D.
Náměstkyně pro řízení Sekce bydlení výstavby a veřejného investování